

Redacția

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124Anunțurile se pri-
mesc după tarif.Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMĂNESC

Abonament:

Pe un an Lei 160.—

Pe 1/2 an „ 80.—

Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:

Pe un an Lei 320.—

Pe 1/2 an „ 160.—

Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America

Pe un an 2 dolari

Manuscrisele

nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Āpatie culturală

Războiul mondial, a răsturnat la pământ valorile etice și economice de dinainte de el, fără ca în schimb să repue alte valori în locul celor dizolvate.

Înainte de 1914, viața ca atare, se învârtea în cercul unei mai senine idealități, care aducea cu sine în ritmul social o desăvârșită armonie.

Înainte de 1914, oamenii trăiau sub înlanțuirea unei mai aspre logice vitale și aveau ca principii călăuzitoare pe cărările vieții o mai desăvârșită cinste, o mai evidentă onestitate și o mai mare înțelegere a proplemelor realității.

Ipostasul social *ante-bellic*, se fundamenta pe principii etice mai stăpâne de sine, mai rigide, mai aspre. Noțiunea „moralitate” era o vie actualitate în sufletul colectiv uman, de dinainte de războiu.

În starea socială *post-bellică*, valoarea etică a noțiunii „moralitate” a înregistrat o mare deviere, care amenință, să se transforme într'un real dezechilibru.

Și noi, nu trebuie să uităm adevărul, că o societate în sufletul colectiv al căreia nu primează „moralitatea”, nu este capabilă nici de efortul cultural, pe care-l necesită momentul istoric. Și tocmai sufletul colectiv, trebuie, să fie exponentul cultural al oricărui moment istoric, prin care trece o societate.

* * *

Românismul se află actualmente în perioada de fortificare, din punct de vedere cultural.

Țărâtimea noastră, ca atare, este într'un nivel destul de jos, din punct de vedere cărturăresc. Căci peste această țărâtime se întinde ca o eșarfă de doliu, o brocul întunericului.

Pătura cultă românească are marea datorie să lumineze mințile straturilor noastre rurale. Trebuie să cultivăm țărâtimea, căci numai astfel ne putem fundamenta pe temelii culturale solide. Cu atât mai mult, că suntem într'o acută concurență culturală cu elementele eterogene, dintre granițele Daco-Romaniei.

Dela Unire, între noi și elementele eterogene s'a angajat o tacită, dar acută luptă culturală, care țintește la hegemonie. Și cum fundamentul nostru etnic este pătura țărânească, trebuie să aruncăm în această luptă culturală batalioanele noastre luminate de țărâni.

Avem cu noi o covârșitoare superioritate numerică. Avem cu noi predispoziții superioare tuturor elementelor eterogene, predispoziții ce se țin de însăși structura noastră latină.

Pentru o fortificare din punct de vedere cărturăresc a țărâtimei noastre trebuie, însă, să ieșim din impasul cultural în care ne aflăm. Căci rafturile librărilor gem de cărți, pe cari nimeni nu le răsfoește.

Trebuie să cetim mai mult.

Și cel mai activ element pe țărâmul propovăduirii slovei la sate, să fie tineretul nostru studios.

Se apropie vacanța Paștilor.

Batalioanele noastre culturale de studenți nu trebuie, să se facă părtași apatiei culturale ce domnește, ci rupând pojghița de ghiață,

să se arunce pe timpul vacanței în marea luptă de propagandă culturală, în straturile noastre rurale.

Peste cuprinsul Ardealului, studențimea universitară clujeană, să se reverse ca o ploaie binefăcătoare.

Studențimea are marea misiune istorică de a aduce prin opera sa de propagandă culturală, victoria cărții românești.

Și printr'o victorie culturală căpătăm hegemonia efectivă între granițele românismului.

Marin Dragnea

Necesitatea unei episcopii gr.-catolice la Cluj

Biserica gr.-cat. are nevoie de o cât mai desăvârșită organizare. Și această organizare a bisericii gr.-cat., nu atinge cu nimic prestigiul bisericii dominante. *Căci ambele biserici românești au aceeași țință: luminarea pe cărările vieții morale a marelui norod.*

Intr'un timp s'a ventilat ideea, mutării episcopiei gr.-cat. din Gherla la Cluj. Căci poporenia gr.-cat din Cluj stau sub oblăduirea acestei episcopii, care, însă, să află situată într'un orașel de provincie.

Noi nu cerem desființarea episcopiei din Gherla, ci înființarea unei episcopii noul gr.-cat. la Cluj sub conducerea P. S. S. Episcopul Dr. Iuliu Hossu.

La Cluj, poporație gr.-cat. este destul de multă. Și poporenia din Capitala Ardealului au nevoie de oblăduirea unei episcopii gr.-cat., care să se îngrijească de cele sufletești potrivit concepțiilor acestei religii.

În Capitala Ardealului viața pulsează cu mai multă intensitate și problemele religioase se vântură mai aprig decât aiurea.

Ori, tocmai în acest centru cultural, are nevoie biserica gr.-cat de sprijinul unei episcopii.

Căci dacă se înființează această episcopie la Cluj, alături de ea se va înființa și o facultate de teologie, fapt care înseamnă un pas în plus pe cărările culturii noastre naționale.

Poporația gr.-cat. din Cluj cere înființarea acestei episcopii, cu atât mai mult că biserica gr.-cat. din localitate are la îndemână edificiile necesare pentru instalarea noii episcopii.

Deaceea enoriașii gr.-cat. din Cluj, roagă pe I. P. S. S. Mitropolitul dr. I. Suciș să intervie' pe lângă ministerul Cultelor și la Roma, ca să se înființeze cât de curând această episcopie atât de necesară în Capitala Ardealului. A.

Ancheta parlamentară dela Dej

În ziua de 18 Martie a. c., locuitorii Jud. Solnoc-Dobâca, au primit oaspeți mari. Patru parlamentari, doi liberali și doi naționali, au venit la fața locului, pentru a ancheta modul, în care au decurs alegerile dela Dej.

Acești oaspeți ai ținutului Dejului, au ascultat martori, au dresat procese-verbale și cu rezultatul „anchetei” s'au întors la București, pentru a face lumină în chestiunea alegerii însăși.

Sunt proaspete în mințile tuturor peripețiile alegerii dela Dej. Știm cu toții cum a fost violentată voința poporană a alegătorilor din Jud. Solnoc-Dobâca și cum liberalii în frunte cu dl Gl Moșoiu au căutat pe toate căile, să facă, să reușească ca deputat candidatul lor dl V. Mihali.

Cu toate ingerințele, însă, sufletul Jud. Solnoc-Dobâca a fost pentru dl Dobrescu, pe care l'a proclamat de ales al Dejului.

Deaceea, oricare ar fi concluziunile comisiei de anchetă, un fapt rămâne sigur: că, singurul pe care l-a dorit Dejul, să-l aleagă deputat a fost dl Dobrescu.

Boicotarea firmelor românești

În atenția D-lui Administrator financiar.

La Administrația Financiară, instituție în care elementul unguresc este foarte bine reprezentat din punct de vedere al funcționarilor Administrației, există un domn funcționar cu numele Fülöp Gábor, care înțelege de bine, să boicoteze firmele românești în mod sistematic. Și anume:

Se știe că la diferitele chestiuni pendinte de Administrație se utilizează imprimare. Aceste imprimare sunt furnizate de diferite firme din Cluj, între cari și firma Boroș. Ei, bine, acest domn Fülöp Gábor îndrumă pe oameni, să cumpere imprimare numai dela librăria Boroș și refuză să servească pe cel ce vine cu imprimare dela altă firmă.

Facem atent pe d-nul Administrator Financiar că este necesară o anchetă în chestiunea acestui domn funcționar, care înțelege să boicoteze firmele românești.

Către dnii Ingineri! A sosit hârtie fină calc și de desemn la librăria Anca.

DI Alex. Anca și Sfatul Negustoresc

Pentru o clarificare a situației dlui Alex. Anca, librar și editor în Cluj, față de știrile tendențioase răspândite în această chestiune din partea unor fițiice muribunde ungurești, publicăm în întregime demisia pe care dl Al. Anca și-a dat-o din Sfatul Negustoresc înaintată în 19 Februarie a. c.:

Către Onor.

Sfatul Negustoresc

Cluj.

Cu onoare vă rog a mă considera demisionat din demnitatea ce dețin ca membru în comitet cât și ca membru al sfatului negustoresc pe ziua înaintării acestei cereri.

Totodată țin să adaug că deși membru fondator al sfatului, nu-mi asum nici-un fel de răspundere despre felul în care s'a procedat până în prezent în diferitele chestiuni pendinte de sfat. În locul meu îl recomand pe dl Nicolae Roșca, care deasemenea este un bun comerciant, cu autoritate și trecere în Cluj.

Prin faptul eșirei mele din sfat nu prejudiciez cu nimic bunul mers al instituției și doresc din parte-mi muncă conducătorilor iar Instituției prosperitate.

Rog ca demisia mea să fie adusă la cunoștința comitetului.

Cluj, la 19/II. 1925.

Alexandru Anca
comerciant, directorul ziarului „Clujul Românesc”

Referitor la această demisie a d-lui Alex. Anca, Sfatul Negustoresc nu i-a comunicat încă, dacă abdicarea a fost înaintată comitetului sfatului, ceea ce dovedește îndeajuns neglijența ce dominează în acest sfat.

Activitatea culturală pe frontiera de Vest

În ziua de 17 Mai, vor avea loc la Arad o serie de serbări naționale-culturale. Într'una din sălile palatului Cultural din localitate, se află expus bustul marelui istoric ieșian A. D. Xenopol. Acest bust — executat de sculptorul Romul Ladea — urmează, a fi așezat pe un soclu în fața palatului cultural și cu ocazia desvelirii lui vor avea loc la Arad, frumoasele serbări din ziua de 17 Mai a. c.

Pentru un cât mai desăvârșit succes al serbărilor — ce vor cinsti memoria aceluia ce a fost A. D. Xenopol, s'a format un comitet aranjator și de conducere al marilor festivități, în frunte cu dl Gl Scărișoreanu, comandantul diviziei I. de cavalerie.

* * *

Studenții Facultății de Teologie din Arad, s'au constituit în ultimul timp într'o societate culturală intitulată: „Societatea de lectură a studenților teologi”, care ține regulat șezători în cartierele românești ale Aradului.

Această societate are de gând să facă și un turneu de propagandă culturală prin centrele mai însemnate ale județului.

De acord cu societatea tinerilor teologi lucrează și „Salonul literar și artistic“, pus sub conducerea poetului Al. T. Stamatiad, sub a cărui oblăduire a apărut în ziua de 12 Martie o revistă literară lunară „Salonul literar“, care aduce cu sine în ținutul Aradului solia culturii naționale.

Un ținut uitat: Jud. Solnoc-Dobâca

Județul Solnoc-Dobâca, se află într-o stare destul de tristă.

În tot cuprinsul țării, s'a început campania de clădire a localurilor de școală, numai în acest județ, nu!... Și pe cele două Someșe, este mare nevoie de școli, deoarece în județul Solnoc-Dobâca sunt foarte mulți neștutori de carte.

Nu mai departe, chiar în frunțașă comună Reteag, școala primară se află într-o stare deplorabilă.

Atunci, când în Jud. Cojocna, clădirea nouilor localuri de școală este în plină activitate, e dureros faptul că într'un județ limitrof, să nu se desfășoare aceeași muncă pe tărâmul școlar.

Alături, însă, de lipsa de școli, stă creșterea continuă a alcoolismului, în acest ținut.

Dacă școlile sunt rare și neîncăpătoare, cărciumile sunt foarte dese și foarte încăpătoare.

În fața acestei stări de fapt triste în care se află Jud. Solnoc-Dobâca, autoritățile competente, trebuie să ia măsuri.

Trebuie, ca autoritățile din Dej să intervieve pe lângă ministerele în drept, ca să se remedieze relele ce există în Jud. Solnoc-Dobâca. Căci astfel ne facem de râs, față de elementele minoritare, cari stau mai bine decât noi, pe tărâmul școlar.

Către Domnii

Judecători, Advocați și studenți în drept

La Librăria A. ANCA Cluj se află de vânzare următoarele cărți juridice:

- Compendiu de drept Civil de Dr. Anca 135.—
- Compendiu de Carte funduară de Dr. Anca 60.—
- Procedura de concordat forțat de Dr. Anca 80.—
- Legea falimentului de Dr. Anca 80.—
- Legea de execuție de Dr. Bartha 75.—
- Vademecum rom. mag. de Dr. Köves 60.—
- Criza Valutară de Dr. Șerban 35.—
- Journal de termene Advocățiale 100.—

IN LUCRARE :

Codul de Comerț cu adnotări și jurisprudență.
Dicționar juridic

— Cu ocazia pelerinajului la Roma al catolicilor din România se pune la îndemâna pelerinilor o „călăuză“ a drumului pe care cei interesați o pot comanda depe acum la librăria Anca Cluj.

* Imprintate Advocățiale la librăria Anca.

Teatru

Clopoțelul de alarmă

— În cadrul unei pioase, în care se oglindesc aspecte din viața impetuoasă a Parisului, Hennequin și R. Coolus, reușesc să prezinte laturi ale vieții reale.

Un bancher bogat din Paris, își duce viața în petreceri fără sfârșit, până ce se fixează puțin, asupra d-nei Bridac. Aceasta țintește să facă din bancher un om casnic, cu atât mai mult că un „clopoțel de alarmă“ sunase: *podagra*. Pentru a-l determina să înceapă altă viață, aduce și rude de-ale bancherului la Paris, să trăiască împreună. Rudele însă se aruncă în viața de petreceri ale Capitalei și bancherul se îndrăgostește de soția nepotului său. Totuși când să fugă amândouă, în sufletul bancherului se naște acel simț al moralității și iubita lui se întoarce cu același drag către soțul său.

Această piesă cu toate accentele hilariante, nu este o comedie.

În ea se întrupează tablouri din viața reală.

Este o lucrare realistă.

Artiștii în rolurile încredințate s'au achitat bine. S'a distins d. Neamțu-Ottonel în rolul bancherului, în care ne-a prezentat situații bine aprofundate, din punctul de vedere al psihologiei operei însăși.

În atenția femeilor!

În editura Al. Anca din Cluj a apărut o broșură foarte bine îngrijită cu modele de țesături românești datorită dnei Maior Chodora, profesoară. Această broșură costă 65 Lei plus 5 lei porto.

Informațiuni

— Boala M. S. Regelui care într'un timp amenința serios, s'a mai îmbunătățit.

— Terminarea procesului administratorului căminului studențesc. Joi 1 l. c. s'a desbătut la tribunalul din Cluj procesul dlui Constantin Popoviciu fostul administrator al căminului studențesc din localitate. În decursul desbaterilor s'a dovedit nevinovăția completă a dlui Popoviciu, fiind apoi definitiv achitat. Ne făcând nici procurorul recurs sentința s'a ridicat la valoarea de drept.

— Bilete pentru concertul dlui Boskoff, care va avea loc în ziua de 11 Aprilie, se găsesc de vânzare la Librăria Anca Cluj.

— Ion Cioclea, mare proprietar în Alba-Iulia care a decedat de curând, a donat consistoriului ortodox din Sibiu una sută mii lei; iar pentru liceul ce se construiește în Alba-Iulia a lăsat 7 jugăre de pământ. Toate spre vecinică pomenire.

— Ministrul Agriculturii va aduce din Austria, Franța și Anglia mașini de curățat semințele spre folosul economilor.

— Alegerile deputaților sinodali, cari vor proceda la alegerea episcopului Aradului, vor avea loc în zilele de 5 și 12 Aprilie. În prima zi va vota colegiul preoțesc iar în cealaltă colegiul civil. Candidaturi și-au anunțat dnii Dr. Stora și Magiari.

— Noul voevod al țiganilor din America este Frank Mitchell, al cărui străbun a fost țigan românesc. El conduce un milion și jumătate de suflete.

— La Bălți s'au descoperit monede vechi de prin anii 1100 cari au fost donate prefecturii județului.

Di N. Drăgan prof. universitar va ține mâine o conferință despre „limba cărților vechi“ în sala festivă a liceului „M. Eminescu“ din Satu-Mare.

— Conservatorul de muzică și artă dramatică din Cluj aranjează Duminică, 5 Aprilie 1925 orele 4 h. p. m. *Producțiunea a IV-a a elevilor* cu următorul program: 1. Pian (cl. A. Voileanu). Schumann: a) „Warum“. b) „Grillen“. — dra H. Ponoran an. V. 2. Cânt (cl. L. Pop) P. Tosti: „Vizione“ — cu violoncel (dl E. Lazar an. II.) Dra E. Breban an. IV. 3. Dramă: (cl. I. Stănescu-Papa). Caragiale: „Noaptea furtunoasă“ act II. — dl N. Antoniu an. IV. (Spiridon) — dra E. Nicoară an III. (Veta) — dra E. Muntean an. I. (Zița) dl C. Croitoru an. I. Chiriac. 4. Cânt (cl. L. Pop) Puccini: Arie și duet din op. Madame Butterfly act. II. dra M. Agh. dela care se așteaptă un desăvârșit succes an. IV. — dra E. Breban an. IV. 5. Ansamblu coral (cl. G. Dima). Haydn: Iarna din oratoriul „Anotimpurile“ — soli și cor mixt. — Executanți: dra A. Ducu (Ioana) — dl G. Ștefanoviciu (Luca) — dl A. Jarotzky (Simon) — corul țăranilor — la pian dl A. Ronai. Bilete de intrare: 20 și 10 Lei. Venitul destinat pentru fondul Căminului și Cantinei elevilor.

— În Jugoslavia au fost infirmate 30 mandate ale deputaților din partidul lui Radici.

— Au apărut în editura Anca din Cluj, „Maistorul Căproni“ comedie de N. Țințariu (15 lei), „În calea dușmanului“ (din 1848) piesă teatrală de S. Russu (10 lei) și cel mai interesant monolog: „Vrea mama să mă'nsoare“ de Siminic (6 lei).

— Pentru abonații noștri! Diui Augustin Stanciu și Lazar Dragoș America și diui Andreas Farkas Wiena: Am primit cu mulțumiri abonamentele Dvoastră pentru ziarul nostru.

— Gazetarul Horia Carp, evreu, a fost condamnat la 25 mii lei despăgubiri și 10 mii lei amendă pentru insultele aduse prin presă profesorului Zelea Codreanu.

— Mitropolitul Grec din Turcia a fost isgonit de către Turci fapt care a produs o reală indignare în Grecia.

— Alegerea dela Ciuc pentru un scaun de senator va avea loc în ziua de 23 Aprilie.

— Maestru G. Dima, directorul conservatorului din Cluj, a pus în vânzare la librăria Anca, toate lucrările sale muzicale bisericesti și lumești. (Liturgii, Imrosuri, cântăce funebre, lumești, etc. în compoziții pt. orchestră, pian, cor bărbătesc și mixt) Comandați-le urgent!

— La Sofia de câțva timp apare gazeta „La Macédoine Libre“ care apără interesele etnice, economice și cărturărești ale Aromânilor.

Nou! Advocați, Magistrați, Studenți **Nou!**
în drept

A apărut

În Editura Librăriei A. Anca Cluj Procedura Civilă

în vigoare astăzi în Ardeal și este datorită
Dlui Dr. Tudor Moisil avocat Cluj.

Tot aici se află și
alte cărți juridice.

1 expl. Lei 200. plus 10 Lei porto.

A apărut în editura Librăriei
Alexandru Anca Cluj
și se află de vânzare următoarele
Piese teatrale

cele mai bune pentru sărbări școlare
și populare.

Teatre:

- * „A fost odată“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu 20.—
- * „Doamna mea“ (poporală 1 act) de Nic. Țințariu 15.—
- * „Gara Lumii“ (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu 20.—
- * „Dușmanii“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu 15.—
- * „Pentru patrie“ (poporală 4 acte) de Nic. Țințariu 15.—
- * „Petitorii“ comedie într'un act de Nic. Țințariu 15.—
- * „Puiu Cădrului“ piesă haiducească 3 acte de Nic. Țințariu 20.—
- * „Nevasia mea fie îngeri ca ea“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu 15.—
- * „Domnul Primar“ (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu 20.—
- * „Maestrul Caproni“ (comedie într'un act) de Nic. Țințariu 15.—
- * „Înjumuratele“ comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Deiavarona 20.—
- * „Fiecare cu a lui“ (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău 20.—
- * „Oglinda fermecată“ (lirică 4 acte) I. Jasinsky 15.—
- * „În calea dușmanului“ din 1848 (într'un act) de Simeon Rusu 10.—
- * „Doine și Chiuturi“ adunate din gura poporului de „Siminic“ 15.—
- * „Vrea mama să mă'nsoare...“ monolog de Siminic 6.—

Cărți preoțesti:

- Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț 25.—
- * „Predici la Morț“ de prot. I. Marga 45.—
- * „Predici pentru postul mare“ (ciclu dublu) de protopop I. Marga 20.—
- * „Păstorul sufletesc“ (I-VI. vol.) 120.—
- Icoane sfinte diferite mărimi 45—200.—

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute.

Diferite:

- „Inima mea“ (cântece populare) — 15.—
- „Imnuri Românești“ (cântece naționale) 10.—
- * „Ecouri“ de Traian Dumbrava — 5.—
- „Umoristice“ (Glume) de Costi — 15.—
- „Versuri din Răsboi“ (poezii populare) 10.—
- * „Iubirea“ (notă muzicală) pentru Pian și voce — 15.—
- * „Imnul Studențesc Creștin“ pentru Pian și voce — 15.—
- „Căldare“ cărți cu țargurile — 10—40 Lei
- „Dicționar“ român-maghiar — 5.—
- „Carte de visuri“ — 20.—
- Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — 5.—
- * Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — 20.—
- * „La izvoarele vieții“ de M. Velea — 10.—
- * „Pentru Macedonia“ imperativul nostru național de M. Dragnea — 10.—
- Scrisori de iubire de după mai mulți autori — 10.—
- * „Aventurile fantastice“ ale lui Willyams Gotthard roman — 10.—
- * „Nenorocii“ (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — 8.—
- „Trepetnicul“ (expl. semnelor) — 3.—
- Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj — 6.—
- Vezi ce face beutura dracului 8.—

Cărți școlare:

- * A. B. C-dar fonomic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné — 20.—
- * Aritmetică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — 30.—
- * Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15.—
- * Geografia jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15.—
- * „Iuliu Caesar de bello Gallico“ manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu — 35.—
- * „Lecții de limba română“ de prof. Murășan — 25.—

Medicale.

- * „Cartea Moașelor“ de Dr. Grigoriu pentru toate femeile cu 140 ilustrațiuni feminine 150.—